

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

SSA Bogusław Dobrowolski

w sprawie ze skargi Z. P.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 października 2011 r., sygn. akt I ACa .../11

wydanym w sprawie z powództwa [...]

o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości

oraz z powództwa J. Ś.

przeciwko M. P. i Z.P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 czerwca 2017 r.,

zażalenia skarżącego Z. P.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

1) oddala zażalenie;

2) przyznaje adwokatowi J. G., prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w [...], od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 4.050,- (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skarżącemu Z. P. w postępowaniu zażaleniowym,

3) zasądza od Z. P. na rzecz J. Ś. kwotę 7.217,- (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę Z. P. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 października 2011 r. sygn. akt I ACa .../11 wskazując, że powołane przez niego okoliczności mające polegać na posłużeniu się przez J. Ś. podrobionym dokumentem nie są nowymi okolicznościami w rozumieniu art. 403 § 2 pkt 2 k.p.c., bowiem były znane mu wcześniej i przytaczane dla poparcia zarzutów już od 19 lat. Skarżący ponadto nie wykazał, aby dokument w postaci mapy sytuacyjnej nieruchomości nr 197/10/218/83, złożony do składnicy geodezyjnej w dniu 28 lipca 1983 r., nosił cechy podrobienia lub przerobienia. W zakresie kolejnej podstawy skargi opartej na art. art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący nie przedstawił dokumentu potwierdzającego ustalenie skazującym wyrokiem karnym popełnienia czynu przestępczego przez J. Ś. ani nie przedstawił okoliczności uniemożliwiających wszczęcie wobec niej postępowania karnego.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył Z. P. Zażalenie zarzuca naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 k.p.c., polegające na bezzasadnym przyjęciu braku istnienia przesłanek do wznowienia postępowania w ramach postępowania wstępnego, którego przedmiotem powinno być badanie dopuszczalności skargi o wznowienie, a nie tego czy podstawa wznowienia faktycznie istnieje i czy jest merytorycznie uzasadniona, co skutkowało bezzasadnym odrzuceniem skargi.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z obecnymi poglądami orzecznictwa i piśmiennictwa skarga o wznowienie postępowania, funkcjonalnie spełniająca rolę środka zaskarżenia *sensu largo*, jest formalnie zmodyfikowaną postacią powództwa o złożonym charakterze. Nadzwyczajny charakter, polegający na obalaniu prawomocnych orzeczeń sądowych wbrew zasadzie ich nienaruszalności (art. 365 § 1 k.p.c.), oznacza, że regulujące ją przepisy muszą być interpretowane ściśle.

Zażalenie kwestionuje wykładnię i w następstwie nieprawidłowe zastosowanie art. 410 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela przeważający w judykaturze pogląd, że skarga o wznowienie nie opiera się na ustawowej podstawie nie tylko wówczas, gdy podana w niej podstawa nie odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw wskazanych w kodeksie, lecz także

wtedy, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie temu wzorcowi, ale w rzeczywistości nie wystąpiła (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9, s. 18, z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3–4, poz. 48, z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZ 1/07, z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, z dnia 20 maja 2011 r., III CO 5/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 21). Przypomnieć bowiem trzeba, że wobec uchylenia art. 411 k.p.c. przestało obowiązywać dwuetapowe postępowanie ze skargi o wznowienie i doszło do rozszerzenia zakresu kognicji sądu badającego skargę o wznowienie na posiedzeniu niejawnym. Zachodzi jednak różnica pomiędzy badaniem dopuszczalności skargi o wznowienie a badaniem, czy wznowienie jest dopuszczalne, a więc, czy rzeczywiście istnieje podstawa wznowienia podana w skardze o wznowienie i czy wobec tego oparta na niej skarga jest tym samym uzasadniona. Na etapie badania dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania ustalenie, czy opiera się ona na ustawowej podstawie, powinno być dokonane na podstawie okoliczności i twierdzeń w niej zawartych, bez weryfikowania ich prawdziwości (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., II CZ 163/16).

Zarzut naruszenia art. 403 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. jest bezzasadny. Skarżący nie przedstawił bowiem, poza własnym twierdzeniem, żadnych okoliczności uprawdopodobniających oparcie wyroku wydanego w sprawie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości na dokumencie podrobionym lub przerobionym względnie uzyskania go za pomocą przestępstwa. Przeciwnie, dokument na który powołuje się skarżący, tj. mapa podziału nieruchomości sporządzona przez uprawnionego geodetę, przyjęta do państwowego zasobu geodezyjnego, była podstawą wpisu jedynie w postępowaniu wieczystoksięgowym. Wpis ten nie został wzruszony i to nim, a nie mapą, w zakresie ustalenia stanu prawnego nieruchomości Sąd był związany. Kolejny dokument, tj. realizacyjny plan zagospodarowania przestrzennego działki, stanowił jedynie załącznik w postępowaniu o uzyskanie pozwolenia na budowę i nie był objęty materiałem dowodowym w sprawie o zapłatę. Zażalenie nie kwestionuje nieziszczenia się omawianej podstawy w części odnoszącej się do wyroku skazującego. W tym stanie rzeczy ocena sądu, że na podstawie

okoliczności i twierdzeń zawartych w skardze, brak podstaw do przyjęcia, że opiera się ona na tak oznaczonej ustawowej podstawie, była prawidłowa.

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. uzależniona jest od łącznego istnienia trzech przesłanek. Po pierwsze, wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w czasie postępowania, ale nie zostały w nim powołane. Po drugie, możliwości ich wpływu na wynik sprawy i po trzecie, niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., III CZ 43/15, nie publ.). Wskazanie na naruszenie tego przepisu jest chybione, bowiem Sąd wiąże podstawa wznowienia oznaczona w skardze i rozszerzenie jej zakresu polegające na powołaniu nowej podstawy wznowienia w postępowaniu zażaleniowym jest niedopuszczalne.

Skoro zatem ze skargi w sposób niewątpliwy wynikało, że wskazane w niej podstawy wznowienia nie występują, rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie odrzucenia było trafne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2015 r., II CZ 93/14; z dnia 26 lutego 2015 r., III CZ 5/15; z dnia 18 lutego 2015 r., I CZ 3/15; z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 105/14; z dnia 14 stycznia 2015 r., I CZ 106/14 - nie publ.).

Z tych względów zażalenie, jako bezzasadne, podlega oddaleniu. O kosztach postępowania zażaleniowego należnych uczestniczce J. Ś. rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - Dz.U. 2015, poz. 1800 ze zm.). Wynagrodzenie na rzecz pełnomocnika skarżącego Z. P., ustanowionego z urzędu, zasądzono zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2016, poz. 1714).

kc

jw